

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasov, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ este
Joia si Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28. franci.

Anulu **XLII**

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 81.

Joi, 24/12 Octobre

1878.

In ajunulu lupteloru parlamentari.

Brasov, 23 Octobre 1878.

Discursulu tronului, cu care a deschisu Maies-tatea S'a diet'a Ungariei, este elocuentu, nu prin ceea ce spune, ca-ci nici-odata dela 1867 încóce n'a fostu asia de scurtu, rece si fora colóre cá acuma, ci mai multu prin ceea ce retace. Situa-tiunea politica interioára nesigura si incurcata se oglindéza in acestu discursu, care nu contine nici unu feliu de programu si pledéza numai pentru resolvarea reciproca a unoru cestiuni neamanabile, cumu este revisuirea legi militarie dela 1868, care inca a fostu votata numai pe 10 ani, a ca-reia durata espira prin urmare in anulu curentu si reinoirea pactului financiaru cu Croti'a.

In impregiurarile critice actuale, candu este greu a prevedé fia si numai pe cateva septemani directiunea ce-o va luá cris'a, in care se vede incurcata monarchi'a, discursulu tronului nici n'a potutu se fia mai explicatu. Cestiunea ocupatiunei o atinge numai, cá si in treacatu. Cu tóte astea tocmá acést'a cestiune este cea mai principala, in giurulu careia se invertescu tóte celelalte.

Astadi numai póte fi vorb'a prin urmare de realizarea programeloru de reforme grandióse, ce si le-au formulatu cu ocaziunea alegeriloru partidele guvernamentale si opositiunale, activitatea dietei va fi absorbita de cestiunile politice esterióre in legatura cu cris'a ministeriala. Desbaterea adresei de respunsu la discursulu tronului promite a fi fórte furtunosá. „Opositiunea intrunita“ si „stang'a extrema“ au scrisu pe stindartele loru: Josu cu Andrásy si Tisza! Opositiunea maghiara dupa marturisirea tuturoru organeloru sale numai in caderea acestoru doui ministri vede salvarea patriei. Asiadér' ea 'si va dá tóte silintiele, spre a-i resturná.

Fačia cu agitatiunile opositiunei Andrásy si Tisza facu totu ce le sta in potintia, spre a 'si asigurá earasi maioritatea in parlamentu si spre a mediuloci alegerea de partisani de ai loru catu mai multi in delegatiuni. Astfelu comitele Andrásy ar' voi se paralizeze votulu dietei maghiare in cestiunile esterióre punendu tóta greutatea pe votulu delegatiuniloru, cari fiindu compuse dupu placulu seu, voru aprobá negresitu totu ce a facutu elu.

Prim'a lovire intre guvernamentali si opositiunali va avé locu la alegerea presiedintelui dietei. Guvernulu va candidá de presiedinte pe Ghyczy, ér' opositiunea pe Bitto. Este probabilu, ca pentru acést'a din urma voru votá tóte partidele opositio-nale si atunci guvernamentaliu potu fi usioru resturnati.

Caderea lui Andrásy si venirea opositiunei maghiare la guvern ar' nasce in momentele de fačia cele mai grele complicatiuni interioére, cris'a in locu se se delature s'ar' mari. Opositiunaliu inainte de tóte sunt inimici jurati ai aneciunei Bosniei, poli-tic'a loru este prin urmare diametralu opusa planuriloru ce se cocu la curtea de Vien'a. Con-secintiele unui desastru a comitetului Andrásy in camer'a maghiara potu fi dér' fórte grave. Dupa cumu i se scrie dela Vien'a unei fóie din Berlinu guvernulu se teme, cá nu cumva diet'a maghiara se se grabésca a face o manifestatiune, care ar' potea se sdruncine positiunea comitelui Andrásy seu se preludece votulu viitoru alu delegatiuniloru.

Lupt'a ce se va incinge in parlamentulu ungaru este indreptata inse in prim'a linea in contra influintiei partidulu militaru austriacu, care devine din di in di mai preponderanta. Semburele opositiunei ce-o facu maghiarii in cestiunea ocupatiunei este si remane tendinti'a de a se emancipá de sub tutel'a Vienei, de a paralisá o actiune, care nu se póte pune nicidecumu in con-sonantia cu interesele specifice maghiare.

Caracteristicu este, ca in prim'a siedintia a dietei, celu d'antau vorbitoriu s'a sculatu pentru a protestá in contra celoru, cari voiescu, cá cu ori-ce ocaziune se demonstre unitatea monarchiei. Danielu Irányi a declaratú adeca, ca déca se va plantá pe palatulu din Bud'a pe lenga stindartulu ungurescu si croatu si celu imperatescu negru-galbenu, elu cu amicii sei de principii voru ab-sentá dela deschiderea solemnela a dietei. Palatulu regalu, dise elu, e unu palatu nationalu si la ser-bari nationale nu se cuvine se falfaie de pe elu altu stindartu, decatu celu nationalu; stindartulu negru-galbenu este numai unu simbolu alu unitatii monarchiei, o idea, pe care totu o mai sustienu cei din Vien'a! —

Deschiderea parlamentulu ungurescu.

Dumineca in 20 Octobre avú locu cu indati-nat'a solemnitata deschiderea Corporiloru legiui-tórie ungare in sal'a tronului a palatulu regalu din Bud'a. Dupa serviciulu divinú, celebratu de cardinalulu primate alu Ungariei, asistatu de mai multi episcopi, membrii ambeloru camere se adu-nara in sal'a tronului. Au fostu de fačia si mai multi din partidulu Kossuthianu, intre cari Simonyi, Helfy, Eötvös s. a., doui deputati portau uniform'a de oficier. Ceremoni'a a decursu dupa programa. Maiestatea S'a atatu la intrare catu si la parasirea salei a fostu primitu cu Eljen-uri repetite. Maies-tatea S'a a ocupatu tronulu din fačia si acope-rindu-si capulu, a restitu urmatoriulu

Discursu alu tronului:

„Onorati domni Magnati si Depu-tati, iubiti Credintiosi! Ve salutamu la pragulu acestei sessiuni noue legislative cu atatu mai mare bucuria, cu catu simtimu sub impregiur-urile de fačia mai multu necesitatea spriginului D-vóstre intieptu, tare si patrioticu. Din caus'a situatiunei, in care se afla de presentu guvernulu tierii, nu potemu se indicamu agendele importante, ce voru pretinde activitatea D-vóstre, dér' petrunsi de insemnatatea acestoru probleme, Vomu ingriji, cá guvernulu tierii se póta fi catu mai curéndu in positiune, a le desemná si a participá cumu cere constitutiunea la resolvarea loru. Acuma ve atrage-mu atentiunea numai asupra acelorou doue obiecte, cari trebuie se fia celu puçinu provisoricu resolve-vate in timpulu celu mai scurtu, adeca usupra dispositiunei privitórie la poterea armata si asupra conventiunei financiare, ce este a se inchiaá cu regatulu Croatiei si alu Slavoniei, deórece legile, cari le reguléza, sunt in vigóre numai inca pana la finele anului acestuia. Intieptiunea D-vóstre va aflá calea, pe care se potu resolvá aceste afaceri asia, cá nici in conducerea loru constitutionala se nu se ivésca pedeci, nici se nu fia lipsa a grabi resolvarea loru definitiva intr'unu modu necores-pundietoriu insemnatatii loru.

„In Congressulu dela Berlinu amu primitu cu privire la ocuparea si administrarea Bosniei unu mandatu european. Trebuie se Ne esprimemu parerea de reu, pentru-ca resolvarea acestei pro-bleme nu s'a potutu ajunge pe cale pacifica. Mul-tiamita atitudinei bravei Nóstre armate, care merita recunoscinti'a cea mai mare, se póte considerá partea prima a acestei probleme astadi deja de finita. (Eljen.)

„Deocamdata, pana ce ministrulu Nóstru de esterne va poté se dé inaintea corporatiuniloru chiamate pentru acésta (ad. delegatiunile) deslusire mai detailata, ne servesece spre linistire a ve comu-nicá, ca bun'a intielegere, in care traimu cu tóte poterile, Ne indreptatiesce la speranti'a, ca partea restanta a problemei se va poté esecutá cu cea mai mare crutiare a popóreloru Nóstre iubite in vointi'a loru de a aduce sacrificii.

„In speranti'a acést'a si avendu increderea, ca patriotismulu, intieptiunea si moderatiunea D-vóstre

va aflá si in acést'a dieta caile si mediulócele, ce ducu la binele si in florirea iubitei Nóstre Ungarie, declaramu prin acést'a diet'a de deschisa.“ (Eljen-uri prelungite.)

Intrarea triumfala a armatei romane in Bucuresci.

Cu diu'a de 8 Octobre, diu'a intrarii triumfale a eroiloru dela Griviti'a, Plevn'a, Rahov'a si Smar-danu in Bucuresci, si-a luatú inceputulu o noua era gloriósa, in care a intratu Romani'a dupa doue sute de ani de umilire. Palosiulu stramosiescu a lucitu éra primadata dupa doue vécuri de restriste in intrég'a lui splendóre. Entusiasmulu si bucuri'a poporatiunei capitalei, care alergá cu cununi de flori inaintea armatei si a vítézului ei Capitanu, era nemarginita. Niciodata stradele si piatile ora-siului nu au fostu atatu de indesuite de multime cá acuma, candu fiecare asteptá cu impatientsia so-sirea braviloru cu trofeele luate in luptele glorióse din Bulgari'a. Mareati'a serbare a decursu, dupa descrierea ce-o aflamu in diariile din Bucuresci, intr'unu modu cumu nu se potea mai stralucitu. Mosneagulu si copilulu, barbatii si femeile im-bracaserá haina de serbatóre si alergara in-aintea ostirei la Baneas'a afara séu ocupara unu locu potrivit pe stradele capitalei. Afara la siosea si la Baneas'a pe langa vreo 20,000 de ostire de tóte armele a fostu unu publicu de peste 50,000. Strad'a Victoriei era admirabilu decorata. Fiecare feréstra era decorata cu drapele tricolóre, flori si covóre. Balcónele si ferestrele erau pline de dómne si domnisióre, cari asteptau cu flori si cununi pe vitejii ostirei. Timpulu era fórte frumosu si natur'a favorisandu acést'a ser-bare a gloriei romane. La 11 óre nu se mai gasea nici unu locu in tribunele redicate de pri-maria lenga arculu de triumfu.

Arculu de triumfu are o arcada de trecere pe sub elu pentru 12 ómeni. La mediu-loculu partii superióre era asiediatá o statua mareatia a istoriei, inalta cá de 4 metri. De ambele parti ale statuei erau asiediate diferite trofee precumu arme, zale, casce s. a. In fruntea arcului sub statua era inscriptiunea: „A per-a-toriloru independintiei, Orasiulu Bu-curesci“ ear' de-o parte si de cealalta sub briulu formatu de fruntea arcului, numele urmatórie: Griviti'a, Opanez, Plevn'a, Rahov'a, — Arcer Palank'a, Lom-Palank'a, Smardanu, Vidinu. Dupa aceste erau dilele, in cari s'au datu gloriósele bat-alii si in ambele laturi initialele suveraniloru, cu fam'a, care le trambitia numele.

Tribunele din giurulu arcului erau dispuse in modulu urmatoriu: pe partea dreapta in fačia arcului tribun'a Primariei; ministrii si corpulu diplomaticu; M. S. Dómn'a; Crucea Rosia; Dómnele; Camer'a si Senatululu; Curtile de casa-tiune si de Compturi; Curtile si Tribunalele; Clerulu si Professorii; Societatea academica si geografica; Militarii straini; Strainii civili si in fine tribun'a rezervata. Pe partea stanga erau tribunele: Delegatii judetieloru; Press'a; Au-toritatile administrative, Comerciulu si Industri'a; Ranitii si in fine tribun'a publica. In intrulu cerculu formatu de tribune erau asiediatu pe partea stanga elevii scólei normale, elevele asilului Elen'a Dómn'a si ale celorlalte scóle din capitala, pe partea dreapta elevii scólei de agricultura, ai di-feriteloru alte scoli si reprezentantii societatiiloru nationale si straine. — Venirea ranitiloru in me-diuloculu trupeloru, ce erau insirate pe camp'i'a dela Baneas'a, fú salutata cu entusiasmu; vitejii ostasi se inchinara cu respectu inaintea ranitiloru. M. S. Regala Domnitoriulu, care sosise la Banés'a inaintea Dómnei, trecu pe dinaintea trupeloru. Dupa sosirea Dómnei, care fú primita de strigari en-tusiaste de ura, se celebrá unu serviciu divinú pe unu altaru de campu de catra Santi'a S'a metro-politulu-primatu, asistatu de SS. LL. episcopii de

Argesiu si de Ramnicu si incungiuratu de inaltulu cleru. Dupa serviciulu divinu se dete citire pe corpuri urmatoriului ordinu de di alu Domnitoriului :

Bravi ostasi! Tiér'a prin delegatii ei, impreuna cu capital'a, impodobita cá niciodata si insufletita de celu mai sacru simtiementu alu patriei recunoscátorie, ve primesce astadi si saluta in voi nu numai pe eroii dela Griviti'a, Plevn'a, Rahov'a si Smardanu, dér' chiaru pe aceia, cari prin sangele loru au pusu pe fruntea Romaniei corón'a independentiei.

Am alesu acésta di memorabila, spre a pune la drapelele armatei aducerea aminte neperitória a trecerei Dunarei si a decorá drapelele regimenteru, cari la Smardanu au lasatu o urma mai multu despre viteji'a romana. Acésta amintire va indemná pe urmasii vostri a fi demni de voi, precumu voi ati fostu demni de strabunii vostri si drapelulu vostru va fi dea-pururea respectatu cá si numele de romanu.

Bravi ostasi! Fiti de acumu mandri de numele ce-portalat, pastrati in voi credinti'a barbatiei vóstre si amintirea entusiasmului patrioticu, cu care natiunea ve serbatoresce astadi, dér' nu incetati de a vedé in stégulu vostru talismanulu, care ve indemná a pastrá cu cea mai mare santiania simtiementulu de datoria si disciplina.

Sunt siguru dér', ca si de acumu inainte, ori unde datori'a ve va chieamá, veti fi unu ecsemplu de ordine si disciplina, mai cu séma aducéandu-ve aminte, ca anim'a Mea este cu voi si ca nu am mai mare fericire, decatu acea de a ve dice: **Ve multumescu copii!**

Cu mandria Me punu acumu in capulu vostru, spre a intrá in capital'a tieiei, unde poporulu recunoscatoriu ve astépta cu nerabdare se ve arate dragostea si bucuri'a s'a.

Datu in Bucuresci astadi 8/20 Octobre 1878.
Carolu.

Mariele Loru regale decorara apoi stindartele, M. S. regala Dómn'a se sui in trasura cu damele sale de onóre si merse la tribun'a s'a dela drépt'a arculu de triumfu. Dómn'a si damele de onóre duceau cu sine in trasura cate o corfa cu flori. Dómn'a imparti florile sale cu amabilitatea-i cunoscuta fetitiloru asiediate sub tribun'a M. S. Oficierii straini tramisi, cá representanti ai diferiteloru state spre a asistá la acést'a serbare, fura cei d'antai, cari ocupara tribun'a ce li se pregatise. Apoi se ivi celu d'antai convoiu de raniti, formatu de aceia, cari nu puteau merge departe pe jos si carora li se destinase o tribuna. Vederea loru produse in toti asistentii unu simtiementu de multa duosia, care indata se transforma in urari calduróse, ce isbucnira din tóte pepturile cá unu glasu de mii de glasuri. D. capitanu din garda Marinescu luá initiativ'a unei colecte pentru raniti si public'lu asistentu contribui cu graba si iubire.

In fine trupele in frunte cu M. S. regala incepura miscarea spre arculu de triumfu. Domnitoriulu se ivi calare in fruntea statului seu majoru. Buchetele si corónele incepura a curge din tóte partile cá plói'a intre strigate entusiaste si nemarginite de ura! D. I. P. Dimitrescu, locotitiatoriulu de primariu, saluta pe Mari'a S'a in numele orasiului asia :

„Mari'a T'a! Tunurile turcesci dela Vidinu, Ruscicu si Turtucaia facut'au pe brav'a armat'a romana se'si parasésca caminulu, se incungiure tronulu si avédu in capu pe marele ei capitanu, se alerge la fruntarie pentru aperarea mosiei stramosiesci. Incerari grele, privatiuni de totu felulu, jertfe generóse au formatu viati'a ei departe de ai sei. Armat'a romana sub brav'a conducere a Mariei Tale Regale a luptatu si 'si a versatu sangele cu atata barbatia, cá se asigure viitorulu si independenti'a patriei. Tiér'a dér' póte fi mandra de óstea ei, care a reinviatu fal'a numelui romanescu si istori'a de siguru ei va impleti cu dragu cunun'a neuitarei. Prin eroismulu armatei, imbarbatatu de curagiulu si devotamentulu marelui ei capitanu, Romania a scapatu de navalirea pagana si a ajutat pe unu poporu vecinu si amicu se'si scuture catenele sclaviei spre a se incaldi la sórele libertatiei. Griviti'a, Rahov'a, Plevn'a si Smardanu voru spune in eternu trecatoriloru viteji'a poporulu romanu, pe care nu'lu cunoscea destuiu de bine nici vecinii, nici strainii. Aceste localitati au aretatu lumii, ca bratiulu, care a purtatu sap'a, scie pe campulu de onóre se póte cu aceeași barbatia si arm'a, sburandu séu la victoria séu mórte. Óstea 'si-a implinitu cu abnegatiune datori'a. Sangele fratiloru nostri remasi pe campulu de lupte

va fi o dovada neperitória de purtarea romanului in acestu complitu resboiu; si printr'o generósa hotarire elu a facutu, cá nesce locuri aprópe necunoscuté se dobandésca unu renume in posteritate si se fia teatrulu gloriei nóstre. Dupa o lunga despartire, in care tiér'a a urmatu cu doru pe armat'a si Capitanulu ei, vitejii Romaniei reintorcédu-se astadi in capitala, ii salutamu cu recunoscintia, respectu si devotamentu. Se traiti Mari'a Vóstra regala! Se traiésca Mari'a S'a Dómn'a! Se traiésca brav'a ostire romana!“

D. C. A. Rosetti salutá apoi pe M. S. in numele delegatiuniloru din judetie si delegatii studentiloru in numele junimei studióse, in fine primi corónele ce i le oferira damele delegate de societatea „Concordi'a“ si apoi cu-o voce adéncu emotionata rosti urmatóriele cuvinte, cari produsera unu fremetu de entusiasmu:

„Dragostea si bucuri'a, cu care capital'a si tiér'a intréga prin delegatii sei primesce astadi armat'a, este cea mai frumósa respátire pentru totu ce ea a rabdatu pe campiele din Bulgari'a.

In numele braviloru osteni Ve multiamescu din tóta anim'a pentru stralucit'a intimpinare ce le faceti si pentru cuvintele pline de patriotismu ce ne-ati adresatu. Da! mandra póte fi tiér'a de fiii sei. Cu incredere au mersu la lupte, cá voi-nici s'au intorsu. De aci inainte fia linistita scump'a nóstra patria: unu poporu, care 'si-a versatu sangele pentru independenti'a s'a, cu eroismu va luptá, cá se intarésca si se traiésca iubit'a nóstra Romania'a de sine statatória.“

Urari calduróse si repetite acoperira cele din urma cuvinte ale Augustului conducetoriulu alu Romaniloru pe calea biruintiei si apoi M. S'a porni spre orasiu insoçitu de tunete de urari ale imensei poporatiuni. Trecerea ostirei incepú. Dupa musici erau cele 6 stindarte luate dela turci, apoi tunurile in numeru de 42 si apoi diferitele corpuri de armata tóte insoçite de unanime urari si de-o plóie de buchete si de cunune.

Defilarea pornita 'si urmá apoi cursulu in ordinea indicata prin programu, adeca :

Unu plutonu de gendarmi calari, ranitii si drapelele luate trofee peste Dunare, (portate de sergenti din diferite corpuri ce sunt decorati); Mari'a S'a regale Domnulu; statulu-majoru Domnescu; comandantulu superioru alu trupeloru: statulu-majoru alu seu: musicele dela tóte regimentele de infanteria; drapelele si stindartele armatei de linia si armatei teritoriale; comandantulu divisiunei I de infanteria; batalionulu de geniu; batalionulu 1 de venatori; batalionulu 2 de venatori; tunurile luate trofee (conduse de pompieri); regimentulu micstu de dorobanti; reg. 2 de linia; reg. 3 de linia; reg. 2 de artileria; comandantulu divisiunei II de infanteria: plutonulu de marinari; batalionulu 4 de venatori; regimentulu 4 de linia; reg. 3 de linia; ambulanti'a; reg. 7 de linia; reg. 1 de artileria; comandantulu brigadei de cavaleria; musicele regimenteloru de rosiori; divisiunulu micstu de calarasi; regimentulu 1 de rosiori; regimentulu 2 de rosiori.

M. S. Domnulu primi defilarea in piati'a teatrului, unde ajungédu la 3 óre se asiedia cu statulu seu maioru si cu oficierii straini. Strigatele de bucuria erau nesfersite, soldatii si oficierii erau incarcati de cununi de flori. Defilarea a ténutu mai multu de o ora si jumetate. Pe la 5 óre dupa intórcerea M. S. Regale la palatu, incepuse a se mai rari lumea pe calea Victoriei, ear' armat'a a ajunsu la Filaretu, unde primari'a ia datu o mésa. Sér'a iluminarea brilianta a implutu din non stradele principale de lume. Pe la 8 óre 5 musici militare au mersu cu tortie la palatu, unde au cantatu, esindu MM. LL. Regale in balconu, aclamate entusiasticu de poporu. Gradin'a botanica de pe Bulevardu si gradin'a palatului erau iluminate spléndidu cu lampióne venetiane. Mai multe case de pe calea Victoriei se distingeau prin iluminare brilianta cu gazu. Lumea abia dupa miezulu noptii s'a retrasu de pe strade.

In presér'a intrarei armatei diuariale din capitala publicara urmatóriele versuri salutatórie de venirea ostirei :

Armatei romane.

Bravi copii ai Romaniei, veseli ati plecatu, Ati plecatu cu steagulu tieiei mandru si curatu, Si vati dusu peste hotare, pentru unu scumpu odoru, Pentru a tieiei neatarnare, pentru alu ei onoru Si tovarasiu bunu avutu-ati dorulu viu din simu: Cá se duceti lumei vestea neamului romanu: Ér' alu tieiei glasu ve dise: „Mergeti, dragi copii „Si ve întórceti cumu ve duceti“ mandri, multi si vii!“

Bravi copii ai Romaniei, bine v'ati batutu, V'ati batutu sub stégulu tieiei... sfantulu vostru scutu, Si ati invinsu, ca la isbanda bunulu Dumnedieu A deprinsu alu tieiei palosiu si pe Domnulu seu, V'ati batutu, precumu stramosii se bateau, cá lei, V'ati batutu cá feti-frumosii din povesti cu smei, V'ati batutu, precumu in lume nimeni s'a batutu, Si-a se bate cumu romanulu singuru o facutu.

Bravi copii ai Romaniei, mandri v'ati intorsu, V'ati intorsu cu stégulu tieiei ruptu, . . . dér' totu frumosu. Mai frumosu de cumu fusese, ca-ci, de vulturi dusu, Stéu'a mandra a dusmanimei sub elu a apusu. Si ati adusu neatarnarea tieiei, dragi copii, Si virtutea ostasiésca, si trofee mii. Tiér'a mandra ve saluta... Doru'i s'a implinitu: „Bravi copii ai Romaniei, bine ati venit!“

Scipione Ionu Badescu.

Congressulu nationalu bisericescu gr. or.

Metropolitulu-presiedinte deschide siedinti'a a 4-a la órele 11¹/₄. Dupa cetirea si autentificarea processeloru verbalí presidiulu presenta credentionalele mai multoru deputati, cari se transpunu comisiunei verificatórie, dupa aceea presenta mai multe ecshibite, cari au remasu restante dela sesiunea congressului din 1874. Ecshibite mai insemnate sunt: Propunerea sinodului aradanu pentru tiparirea cartiloru bisericesci cu litere latine; Reportulu consistoriului metropolitanu, cá senatu bisericescu, despre activitatea s'a dela 1875—1878. La propunerea presidiului spriginita de dep. Rotariu se hotarésce, cá aceste ecshibite se se transpuna unei comisiunei bisericesci ce va avé a se alege mai tardiu. In fine se mai presenta intre altele: Reportulu consistoriului metropolitanu cá senatu scolasticu si cá senatu episcopescu, apoi actulu privitoriu la unele pretensiuni reciproce ale fonduriloru fácia de statu si unele anticipari date de statu pentru scóle dér' inca nesolvite. — Tóte aceste ecshibite se transpunu comisiuniloru respective.

Presidiulu pune la ordinea dilei alegerea unei comisiuni bisericesci compusa din 9 membri si propune in cointelegere cu mai multi deputati pe urmatorii, cá membri ai acestei comisiuni: Vicariulu Popea, cav. de Puscariu, Stefanu Iosifu, G. Pesteanu, I. Ianculescu, R. Radulescu, N. Tieranu, I. Rotariu, D. Nicóra. Congressulu primesce acest'a propunere. Urnésa reportulu comisiunei pentru verificari in urm'a caruia congressulu declara mai multi deputati de verificati. Cu acést'a siedinti'a se inchiaie la óra 1¹/₄.

In siedinti'a a 5-a din 5/17 Octobre a. c. presidiulu presenta mai multe chartii si petitiuni sosite din nou, dupa aceea comisiunea de verificare prin reportorulu seu dep. P. Petricu propune verificarea mai multoru deputati precumu si darea de concedii aceloru, cari au cerutu. Mai departe propune a se depune la birou actele electorale a vreo 6 deputati, cari nu si-au prezentatu inca credentionalele loru, nici n'au aretatu in scrisu cauzele pentru ce nu le-au prezentatu. — Asupra acestui punctu, cá óre se se verifice deputatii, cari nu si-au prezentatu credentionalele se nasce o discussiune mai lunga si congressulu primesce in fine propunerea, dupa care toti membri presénti fara credentionale se declara verificati. — In urma se declara verificati mai toti deputatii. — Cu privire la afacerea verificarii dep. Dr. Ios. Hodosiu face in scrisu urmatórea propunere: De basa la verificare servescu actele electorale si credentionalele. Pe viitoriu se se compuna 2 credentionale, unulu care se preda alesului, altulu care se tramite consistoriului metr. politanu deodata cu actele electorale. — Dep. V. Babesiu propune alegerea unei comisiuni de 3 membri insarcinati cu revisuirea si eventualu modificarea regulamentului afaceriloru congressuali interne peste totu. — Episc. I. Metianu doresce amanarea revisiunei regulamentului pe alta sesiune, deputatii fiindu si asia gramaditi cu lucruri in númerosele comisiuni. In fine se primesce propunerea dep. V. Babesiu si se alege o comisiune ad hoc in persónele dep. I. Hannea, V. Babesiu si P. Cosm'a.

Din camer'a romana.

D. N. Ionescu constata din actele diplomatice, schimbate intre cabinetulu romanu si intre cabinetele mariloru poteri, ca guvernulu romanu a declarat, ca e gata a se supune hotaririloru congressului, pentru ca nu voiesce se turbare pacea Europei. Asia dér' Europ'a avédu acésta promisiune din partea nóstra, nu se póte admite, ca va veni se sicaneze pe mica, si plapand'a Romania fiindu-ca ea s'a pusu cu pasulu acceleratu se mérga pe calea progressului. Am poté dér' se nu ne supunemu decisiuniloru congressului, fara cá pentru acésta se fia esistenti'a

nóstra in pericolu. Cei mari nu au dreptulu se amenintie o natiune, care are elemente de ordine in sinulu seu, si care are sentimente generose, decatu numai pentru interressulu pazei generale. Nu au dreptulu cei mari se impuna vointi'a lor. Nu sunt o jurisdictiune, care se fia baxata pe liberulu consensu alu celoru interessati. (aplause) In adeveru, Europ'a dela 1857 si pana la finele resbelului din urma n'a cutesatu, se contravina vointiei nóstre prin fortia. Tóte actele cate le amu facutu de 22 de ani incóce Europ'a lea sanctionatu remanendu consecinta cu marele principiu, cá se lase a se desvoltá popórele dupa gradulu lor de cultura, dupa dorinti'a lor. 'Mi aducu aminte cu placere de acesti 22 de ani de pace, pentru ca au trecutu in sangele si madu'a nóstra in acestu timpu de pace principiele de libertate, sub care neamu desvoltatu. (numeróse aplause.) Acesti 22 de ani sunt mai scumpi decatu victoriele reportate in resbelulu din urma stralucitu in arme, facundu in rezultate mari; dér' resbelulu nu e, de catu unu mediulocu, de catu o conditiune, cá pazea se fia mai sigura si mai durabila. Precumu resbelulu s'a facutu fara voia nóstra, asia si pazea s'a facutu fara scirea nóstra. Cu tóte acstea la San Stefano a trebuitu se se stipuleze recunóscerea independintiei Romaniei. Am vorbitu mai inainte destulu de reu de tractatulu de St. Stefano; cu tóte astea inse 'mi aducu bucurosu aminte de elu, pentru ca Romania'a a luat in tractatulu asta o atitudine brava si si démna, ca-ci corpurile leguitórie au protestatu in contra rapirei Basarabiei stipulata intrensulu. Nu mai dicu, ca acést'a nealienare era garantata prin conventiunea dela 4 Aprile, ca-ci se sciea inca dela 27 Maiu, ca Russi'a nu se mai tienea de dens'a. Rogu pe d. min. de esterne se me desmintia, déca nu e asia. D. ministru de esterne: Binevoiti ve rogu de a mai repetá incaodata. D. N. Ionescu: La finele lui Maiu 15 dile numai dupa declararea independintiei nóstre guvernulu Mariei Sale a primitu notificarea dela guvernulu Russiei, ca Maiestatea S'a imperiala nu se mai tiene de conventiunea dela 4 Aprile. D. ministru de esterne: Nu e exactu: D. N. Ionescu: La acést'a ve desmiute colonelulu Wellesley, care, prin nota s'a, a comunicatu guvernului tierii sale acést'a. D. ministru de esterne: Eu n'am cetitu acea nota. D. N. Ionescu: Atatu mai reu déca n'ati ceti'o si nu sciti, ca imperatulu Russiei inca dela 15 Maiu, a dispusu a nu mai recunóce conventiunea nóstra dela Aprilu. D. ministru de esterne: Sunt datoriu se sciu ceea ce mi se comunica mie; nu sunt datoriu se sciu ceea ce se spune altora, chiaru dlui colonel Wellesley séu dlui Ionescu. D. N. Ionescu dice, ca nu se asteptá la o asia cruda desmintire. Dupa ce cauta a mai probá, ca d. ministru de esterne sciea, ca Russi'a nu se mai tienea de conventiune, dice ca delegatii romani au sustienutu Basarabi'a cu multu curagiu, inteligintia si patriotismu, dér' n'au spusu congressului, ca nu primimu Dobrogea. S'a vediutu din actele congressului, ca Basarabi'a era sacrificata si cumu potea fi alteliu candu noi insine, nu dicu c'amu dat'o, dér' candu n'amu facutu nimicu, cá se-o conservamu dela finitulu lui Maiu pana la Griviti'a, pana la 29 Augustu? Acuma nu se mai póte face nimicu in privinti'a Basarabiei. Roman'i'a trebuie se se supuna Europei in interressulu pacii generale. Catu pentru parasirea Basarabiei si ocuparea Dobrogei crede, ca nu e necesitate de o constituanta. Constitutiunea da dreptu adunariloru ordinare se rectifice fruntariile tieri printr'o lege. Diplomati'a a inventatu acestu cuvintu forte elastic de „rectificare de fruntarii“ si vedemu, ca ea cedéza teritorii din Turci'a totu sub acést'a denumire. Ds'a pune pazea mai pe susu chiaru decatu Basarabi'a si speréza, ca Russi'a in viitoriu mai bine luminata asupra interesselor sale vediendu, dispositionile pacifice ale Romaniei de adi, va face, cá marea natiune anglesa cu insulele Jonice, pe cari le-a redatu Grecie, candu acést'a traise catuva timpu o vieatia independenta (aplause) Ds'a nu se teme de dominatiunea universalá a Russiei, ca-ci de aci inainte in lumea civilisata numai pazea va avé privilegiulu de a fi universalá. —

Fiindu ostenitu oratorele róga pe d. presiedinte a suspendá siedinti'a. — In siedinti'a urmatoria dela 30 Sept. d. Ionescu continuandu-si vorbirea, dice, ca minoritatea consecinta votulu dela 26 Ianuariu nu póte nici consimti la retrocederea Basarabiei, nici primi anecsarea Dobrogei. Romanii voiescu se remana o natiune compacta, homogena; ei nu voiescu noue acuisitiuni de teritoriu. D-s'a regreta, ca Roman'i'a s'a dusmanitu cu aliaturu ei. Guvernulu trebuí se ié dela Russi'a garantii pentru pastrarea integritatii teritoriale, si se nu si faca ilusiuni. Apoi face istoriculu aliantelor Romania cu Russi'a si dice, ca nu e de trebuintia se ecsprimamu cuvinte de durere pentru gresielile guvernului si ale nóstre. Se ne supunemu necesitatiei si se lasamu, cá viitorulu se resolve cestiunea de dreptu. D-s'a speréza, ca natiunea russa mare si tare nu cautá se desmintia simtiementele de onóre ale lui Petru celu mare, care a disu: „Preferu mai bine se perdu o provincia intreaga, de catu se sacrificu pe acestu fidelu aliatu (Cantemiru Domnulu Moldaviei), ca-ci o provincia potu s'o recapetu, dér' onórea imperiului nu se póte repará. Una din conditiunile recunóscerei independintiei nóstre e retrocederea Basarabiei,

ér' cealalta egalitatea politica in sinulu statulu romanu. Intrebandu-se, cumu a venitu congressulu se puna acstea dispositioni in tractatulu dela Berlinu, face istoriculu tuturor calomniiloru infame ce s'au respanditu in strainatate despre romani, cari au fostu descrii, cá nisce Evreofagi si deduce de aici, ca Europ'a a voitu se puna capetu acestei stari de lucruri inchipuite. Inse acést'a e o ingerintia in legislatiunea nóstra interióra si prin urmare trebuie se spunemu acésta Europei si sei ceremu se ne lase timpu, se ne recunóscemu noi insine in cestiunile interióre si pe urma vomu vedé ce vomu face. Catu despre cetatiani'a romana, crede, ca trebuie se tienemu séma de acea categoria de israeliti, cari de buna voie séu prin indemnulú entusiasmulu nationalu s'au dusu se si verse sangele pentru independinti'a nóstra; aceia au unu mare dreptu si prin urmare sei primimu la cetatiani'a romana.

Trecédu la cestiunea Dobrogei, pledéza pentru neprimirea ei. Nu, pentru-ca n'ar' fi o tiéra fertila si sanetósa, locuindu si multi romani intr'ensa, dér' pentru-ca primind'o, amu formatu o stavila in calea Russiei spre Orientu, mai cerédu séu mai tardiu Russi'a va avé din nou resbelu cu Turci'a, va trebui éra si tréca peste noi se ne strice linistea, se ne implice in vre-unu resbelu si in fine, dupace vomu cultivá si civilisá acea tiéra, se vina se ne-o ié. Romanii sunt destulu de respanditi intre Tis'a si Nistru, sunt chiaru prea respanditi si acést'a a facutu se resara printre densii cuiburi straine si se-i slabéca. De aceea se nu mergemu inainte pe acést'a cale gresita, se nu ne departamu cu spatele dela Carpati, se stamu infipti cu peciórele la malulu Dunarii, ca-ci stamu bine. Si déca e vorb'a de a civilisá ceva, atunci, decatu Dobrogea amu face mai bine se ne apucamu se civilisamu Baraganulu nostru. (Aplause.) Déca Europ'a voiescu se tiena Dobrogea, n'are decatu s'o neutralizeze, se faca din ea o colonia a Europei. Pentru ce Europ'a nu voiescu se dé Dobrogea jidaniloru? Ei au parale (aplause). Déca crede, ca ei sunt unu elementu de civilisatiune, se le-o dé lor, ca-ci totu érá vorba de-o emigratiune jidovéca in Palestin'a; Dobrogea e mai aprópe. Se li-o dé lor; ér' pe noi se ne lase a trai in pace si in liniste intru ale nóstre si dintru ale nóstre. . . . Se tramitemu in Dobrogea pe cei 500,000 jidani ce se dice, ca-i avemu aici; si, cá se nu dica Europ'a, ca-i persecutam, ei bine, se-i damu numai pe jumetate. (aplause) Si acést'a nu pentru ca sunt jidani, ci pentru ca sapa fundamentulu nostru nationalu si pentru ca noi voimu se fimu unu statu nationalu. Candu acést'a se va decide, vomu subscrie si noi pentru trecerea lor si póte ca le vomu face si podulu peste Dunare, cá se se duca. Inchiaandu dice: Catu despre Delt'a Dunarii déca Europ'a voiescu se ne-o dea se-o primimu cu multiamire, dér' déca amu primi Dobrogea amu face o gresiéla politica.

(Va urmá.)

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 21 Septembre. (Urmare si fine.) — D. Ionescu dice, ca intreprinderea autorului e seriósa, dér' ca scriptulu seu este numai, ca prim'a batire a materialulu. Operatulu contine tóte elementele pentru unu intinsu si bunu memoriu, déra are in sine si insemnate contradictiuni. Citéza cateva pasagiuri din introducere, in cari indica contradiceri. Apoi reviuindu la subiectu, spune, ca planulu e completu, intentiunile bune, spiritulu sanetosu, dér' executiunea nu e completa, fiindu pripita invederatu. Dupa ce memorialistulu cade in erori, apoi si materialele pare, ca le-a aruncatu fara legatura; nu da vreo solutiune la atatea probleme, cari suleva subiectulu pusu la concursu. — D. Stefanescu dice, ca ar' fi voitu se ridice cestiunea presentarei manuscriptulu la timpu, dér' dupa cele spuse de D. Ionescu, intielege acum pentru ce oper'a nu s'a presentatu la timpu. — D. Odobescu, respundiendu obiectiuniloru dlui Ionescu, arata mai antaiu diferinti'a ce esista intre unu memoriu si o carte. Celui de antaiu i se cere a condensá in sine elemente sciintifice grupate cu metoda, éra nu a presentá o materia elaborata in modu definitivu, ceea-ce este insurirea numai a unei carti. Dintr'unu bunu memoriu póte esi o mai buna carte. D. Ionescu a convenitu, ca nici metod'a nici elementele copióse si interesante nu lipescu lucrarei de faciá. Mai multu, d-s'a a retatu cum ca unele parti sunt tractate cu maiestria, atatu in fondu, catu si in stilu, i s'a parutu inse a vedé óre-cari contradictiuni! D. Odobescu inse, chiaru in locurile indicate nu vede contradictiuni. Buna-óra nu vede, ca autorulu se fi pretinsu in introducerea s'a, ca elementulu dacicu se fi persistatu in institutiuni chiaru dupa contopirea s'a cu celu romanu cuceritoru. Apoi nici in ceea-ce dice despre originele statulu Moldovei nu vede se fia alta lipsa de catu aceea a unei definitive stilisarii. Asemenea nici in miscarea de prosperitate a populatiunei rurale din unele parti ale Romaniei, pe candu altele se aflau in miseria in secolulu XVII, nu vede contradictiune, ci o constatare cu totul noua facuta pe basa de elemente istorice noue. In resumatu, vede in acestu memoriu o lucrare eminenta, care mai multu de catu ori-care pana acumu merita a se premiá. Inaintea unei lucrari asia de meritorie, nu suntemu in dreptu se ne ridicamu pretensiunile pana a cere se ni se aduca o carte perfecta asupra unei materii inea fórté puçinu esplorata de

sciinti'a istorica si economica. Déca constatamu óre-cari lacune, avemu midiolóce de a propune pentru alti ani chiaru cestiunile acelea pentru viitórie concursuri. Deocamdata ni se aduce, credemu, mai multu decatu potému sperá. Este de onóre si de datorita pentru noi a premiá memoriulu. — D. Babesiu dice, ca pe catu timpu vede, ca se ridica opositiunea contra acestui op., dlui cere se se pronuncia societatea asupra faptulu intrarei manuscriptulu mai tardiu de cumu era prescriu prin concursu; cu acést'a n'ar' trebui se se faca unu precedentu de procedare viitósa.

D. Sionu raspunde, ca dupa ce amu intratu in fondu nu mai e loculu a ne ocupá de forma. Déca era se nu se priméca, trebuia din capulu loculu se se respinga. Dér' societatea l'a primitu, l'a recomandatu la comisiune; acést'a l'a cercetatu, si a facutu reportulu ei; si de ar' fi venitu dela inceputu chiaru, dupa cumu cere d. Stefanescu, n'ar' fi potutu se faca mai multu decatu atatu. — D. Aurelianu dice, ca invocarea acestei lipse de formalitati i se pare nefundata. Comisiune, din care face si dlui parte, oricum fia, a primitu manuscriptulu dela societatea si a avutu indestulu timpu de a'lú studia. Catu despre nesuficienti'a lui, dlui afirma, ca dela o disertatiune nu se póte cere mai multu. Ea raspunde pe deplinu la program'a nóstra, si dupa ce ca autorulu a muncitu atatu timpu, cá se ne faca o lucrare cumu am doritu, ar' fi fórté nedreptu se nu i se acorde premiulu. — D. Stefanescu revine la cestiunea intrarei manuscriptulu si sustiene pe D. Babesiu. — D. Maniu dice, ca procedur'a are insemnate ea. Dupa ce am intratu in fondu, nu ne mai potemu intórce la forma. Vorbindu asupra fondulu inse, pentru argumentele invocate de d. Ionescu, cere amanarea concursulu pentru anulu viitoriu si in acestu timpu spera, ca autorulu 'si-va completá oper'a. — D. Odobescu revine asupra celoru dise de d. Ionescu, carele insusi a disu, ca operatulu are calitati eminente, cari ele numai ne-au facutu pe toti a trece, de astadata numai, asupra miceloru abateri dela regulele impuse pentru primirea manuscriptulu. Dér' nu póte admite, ca dupa ce s'a tractatu cestiunea in fondu, se mai potemu reveni acum asupra cestiunei de forma. Acumu unu anu amu premiatu o lucrare asupra Daciloru, care era de siguru inferióra celei ce ne vine astadi. Amu afiatu in ea lacune si totusi amu premiát'o, cerédu cá autorulu se faca in urma corectiuni si completari mai inainte de tiparire. Totu asia potemu face si estimpu.

Dupa óre-cari interlocutiuni din partea dloru Stefanescu, Aurelianu si Baritiu, d. Romanu depune o propunere subscrisa si de d. Odobescu in urmatórea coprindere; „Propunemu: Societatea, recunoscédu meritulu eminentei lucrari Tiéranulu romanu, i decerne premiulu Nasturelu de 5000 lei; dér' constatandu-se, ca autorulu i-a lipsitu timpulu pentru completarea constructiunei acestei opere, decide, cá premiulu sa i se libereze dupa completarea facuta in cursulu anulu.“ — D. Maniu combate propunerea dicédu, cá de órece pe de o parte cere decernarea premiulu in principiu, éra pe de alta constata, ca oper'a nu este completa, nu póte acordá premiulu. — D. Ionescu trecédu peste cestiunea de forma sulevata de dnii Stefanescu si Babesiu, dice, ca pentru acést'a nu respinge oper'a ci sustiene idea amanarei concursulu chiaru pentru prestigiulu societatiei; termina depunendu o propunere subscrisa si de d. Maniu in coprindere: „Se se amane pe anulu viitoriu, mantienendu-se concursulu publicatu.“

Dupa acést'a siedinti'a se suspenda pe 5 minute pentru consultare. Redeschidendu-se, deputorii propuneriloru de mai susu declara, ca le retragu; éra d. Ionescu depune alt'a motivata in coprinderea urmatória: „Sa nu se decérne premiulu pentru memoriulu Tieranulu romanu, fiindu insuficientu si necompletu.“ — Acésta propunere, sustienuta si de d. Stefanescu, se pune la votu prin bile. La deschiderea urnei, resulta 5 bile albe si 6 negre. Propunerea se declara caduuta. Se punu apoi la votu conclusiunile reportulu comisiunei si resultatulu este: 7 bile negru si 4 albe. Prin urmare, premiulu nu se acorda. — Siedinti'a se ridica la 12 ore 1/2.

La 2 ore p. m. siedinti'a se redeschide, deschisa publiculu. La ordinea dilei, disertatiunea dlui Ioanu Ghic'a cu titlulu Omulu si inceputulu seu. — Se asculta cu multa atentiune. Dupa terminarea lecturei D. Baritiu aduce omagiurile sale dlui refertiaru pentru instructiv'a s'a disertatiune, si propune cá se se tiparéca in Anale. — Societatea admite.

D. Stefanescu da o relatiune succinta despre o descoperire paleontologica facuta de dlui in districtulu Oltu, lenga Slatin'a, si anume despre o falca de camila fosila din epoc'a quartenara, prim'a camila fosila ce s'a gasitu in Europ'a. Se admite a se tipari in Anale.

D. Odobescu citece continuarea disertatiunei sale asupra cununei dela Novo-Cerkask, care se asculta cu mare interessu si se recomanda a se tipari in Anale.

Literariu. Primimu dela d. Theocharu Alecsi, autorulu romanulu „Ai carte, ai parte“ urmatórea scrisóre cá respunsu la observarile critice din Nrulu 79 alu „Gaz. Trans.“:

